

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja
Prezes Rady Ministrów
DSPA-140-194(3)/13

Warszawa, 6 listopada 2013 r.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

Przekazuję przyjęte przez Radę Ministrów stanowisko wobec senackiego projektu ustawy

- o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji (druk nr 1799).

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Ministra Skarbu Państwa do reprezentowania Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

Z wyrazami szacunku

(-)Donald Tusk

Stanowisko Rządu wobec senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji

Senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji (druk 1799), dalej jako „projekt”, przewiduje możliwość wykorzystania środków Funduszu Reprywatyzacji przy finansowaniu wypłaty odszkodowań, o których mowa w art. 215 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651, z późn. zm.) w kwocie do 200 000 000 zł rocznie w latach 2014 – 2016.

Na mocy dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 50 poz. 279), określanego też jako „dekret Bieruta”, wszystkie nieruchomości na obszarze Warszawy przeszły na własność gminy miasta stołecznego Warszawy, a następnie na własność Skarbu Państwa. „Dekret Bieruta” był rozwiązaniem wyjątkowym w skali kraju. Tylko w stolicy przejęcie mienia miało tak szeroki zasięg. Było to podyktowane skalą zniszczeń w Warszawie i potrzebą odbudowy miasta.

Stosownie do zapisów ustawy z dnia 10 maja 1990 r. Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 32, poz. 191) miasto stołeczne Warszawa nabyło w drodze komunalizacji nieruchomości Skarbu Państwa przejęte uprzednio na podstawie wskazanego dekretu.

Co do zasady, zgodnie z brzmieniem dekretu, dokonywane są zwroty nieruchomości, co do których – w wyznaczonym terminie – byli właściciele złożyli wnioski o ustanowienie wieczystej dzierżawy. Ustawodawca wygasił natomiast wynikające wprost z dekretu prawo do odszkodowania w wypadku niezłożenia wniosku lub odmowy zwrotu i ustanowił szczególną samoistną podstawę do wypłaty odszkodowań – art. 215 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Do odszkodowań tych stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami o odszkodowaniach za wywłaszczone nieruchomości, a zatem podmiotem zobowiązanym do ustalenia i wypłaty odszkodowania jest starosta wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej, którym w przypadku miasta stołecznego Warszawy jest Prezydent miasta stołecznego Warszawy.

Roszczenia wynikające z tytułu przejęcia mienia na podstawie tzw. „dekretu Bieruta” mają charakter roszczeń reprivatyzacyjnych, ponieważ wynikają z przejęcia przez państwo własności prywatnej na podstawie aktu generalnego dotyczącego określonej kategorii osób lub mienia oraz bez wypłaty odszkodowania.

Fundusz Reprivatyzacji stanowi państwowy fundusz celowy, funkcjonujący na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. z 2013 r. poz. 216), którego przeznaczeniem jest finansowanie celów związanych z zaspokajaniem roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa, m. in. poprzez wypłatę odszkodowań wynikających z prawomocnych wyroków i ugód sądowych oraz ostatecznych decyzji administracyjnych, wydanych w związku z nacjonalizacją mienia. W praktyce z Funduszu Reprivatyzacji pokrywane są odszkodowania ustalone przez sądy powszechne z tytułu szkody powstałej w związku z wydaniem niezgodnej z ówczesnym prawem decyzji nacjonalizacyjnej.

Z uwagi na brzmienie art. 56 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji, który w ogólny sposób określa zakres stosowania tego przepisu do sytuacji przejęcia mienia przez Skarb Państwa oraz w związku z wynikającym wprost z ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami zobowiązaniem Prezydenta miasta stołecznego Warszawy do wypłaty odszkodowań ustalonych w oparciu o art. 215 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, w obecnym stanie prawnym nie jest możliwe finansowanie wskazanych roszczeń przy udziale Funduszu Reprivatyzacji.

Ewentualne wykorzystanie środków Funduszu Reprivatyzacji przy realizacji odszkodowań ustalanych w oparciu o normę art. 215 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, wymaga zatem przeprowadzenia zmian legislacyjnych, które jednoznacznie będą regulowały przedmiotowe kwestie.

W myśl art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego *dochodami jednostek samorządu terytorialnego mogą być środki z funduszy celowych, pozyskiwane na podstawie odrębnych przepisów*. Stanowi to podstawę do ujęcia kwot z Funduszu Reprivatyzacji w dochodach budżetowych jednostki samorządu terytorialnego. W związku z powyższym projekt wychodzi naprzeciw powyższej potrzebie.

Pozytywnie należy odnieść się do zaproponowanego brzmienia art. 69f ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji, zakładającego możliwość udzielenia miastu stołecznemu Warszawie dotacji celowej w latach 2014 – 2016 ze środków Funduszu Reprivatyzacji, z przeznaczeniem na dofinansowanie wypłaty odszkodowań, o których mowa w art. 215 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, w kwocie

do 200 000 000 zł rocznie. Z uzasadnienia projektu wynika, że dofinansowanie będzie dotyczyło spraw wynikających z decyzji wydanych po dniu wejścia w życie projektu.

Możliwość udzielania dotacji celowej z funduszu celowego przewidziana została w art. 126 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 poz. 885), który stanowi, iż: *„Dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki z budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz z państwowych funduszy celowych przeznaczone na podstawie niniejszej ustawy, odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych, na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych”*. Stosownie do art. 127 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych *„dotacjami celowymi są także środki przeznaczone na finansowanie lub dofinansowanie zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz inne podmioty, ze środków przekazywanych przez jednostki, o których mowa w art. 9 pkt 5, 7 i 14 tej ustawy”*.

Wejście w życie projektu nie wpłynie negatywnie na bieżącą realizację obecnych zobowiązań Funduszu Reprywatyzacji, będzie się jednak wiązało z dodatkowym obciążeniem finansowym w latach 2014 – 2016. Dla porównania kwota wszystkich odszkodowań zrealizowanych z Funduszu Reprywatyzacji z tytułu bezprawnej nacjonalizacji mienia w skali całego kraju od połowy 2001 r., tj. od momentu utworzenia Funduszu Reprywatyzacji, do chwili obecnej wyniosła około 1,3 mld złotych, z czego w latach 2010 – 2012 średnio wypłacono 195 mln zł rocznie.

W zakresie przejętych gruntów warszawskich łączna kwota odszkodowań z art. 215 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami oczekujących w chwili obecnej na realizację przez miasto stołeczne Warszawę szacowana jest na 644 mln zł. W związku z systematycznie rosnącą ilością wniosków składanych do Prezydenta miasta stołecznego Warszawy o ustalenie i wypłatę odszkodowania, szacunkowa wielkość odszkodowań z tego tytułu w przyszłym roku może przekroczyć kwotę 1 mld złotych.

Podstawą gospodarki finansowej Funduszu Reprywatyzacji jest roczny plan finansowy, stanowiący załącznik do ustawy budżetowej. Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa w związku z informacją o senackim projekcie zarezerwował w planie finansowym Funduszu Reprywatyzacji środki na ten cel. Stosownie do art. 150 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, umowa między dysponentem środków, czyli ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa a beneficjentem – Prezydentem miasta stołecznego Warszawy określi tryb, a także zasady udzielania i rozliczania dotacji. Umowa będzie musiała określić m. in. szczegółowy opis zadania, w tym cel, na jaki dotacja została przyznana, i termin jego

wykonania, wysokość udzielonej dotacji, termin wykorzystania dotacji, czy termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji. Podmiotem odpowiedzialnym za wykorzystanie środków z dotacji zgodnie z ich przeznaczeniem jest beneficjent, czyli Prezydent miasta stołecznego Warszawy. Należy również podkreślić, iż zgodnie z projektem dotacja przeznaczona będzie na dofinansowanie wypłaty odszkodowań. Proponowane regulacje nie oznaczają zatem, iż miasto stołeczne Warszawa zwolnione będzie z partycypowania w finansowaniu wypłaty odszkodowań również z własnych środków budżetowych.

Reasumując, Rada Ministrów pozytywnie ocenia przedłożony senacki projekt ustawy.

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 6 listopada 2013 r.

